

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

Full name and/or number of the statute (in original language):

1979. évi 13. törvényerejű rendelet a nemzetközi magánjogról

Translation of the name:

Law-Decree No. 13 of 1979 on the International Private Law

Reference in Official Journal (if appropriate):**Date of coming into force:****Subsequent amendments:**

Text:

1979. évi 13. törvényerejű rendelet
a nemzetközi magánjogról

I. fejezet

Általános szabályok

A törvényerejű rendelet célja és hatálya

1. § E törvényerejű rendelet célja a békés nemzetközi kapcsolatok fejlesztése érdekében annak meghatározása, hogy

- melyik állam jogát kell alkalmazni, ha polgári jogi, családi jogi vagy munkajogi jogviszonyban külföldi személy, vagyontárgy vagy jog (a továbbiakban: külföldi elem) szerepel és több állam joga lenne alkalmazható,

- milyen joghatósági és eljárási szabályok alapján kell eljárni külföldi elemet tartalmazó jogvitában.

2. § Nem lehet alkalmazni e törvényerejű rendeletet olyan kérdésben, amelyet nemzetközi szerződés szabályoz.

Jogi minősítés

3. § (1) Ha az alkalmazandó jog meghatározása szempontjából a jogvitában megítélendő tények, vagy viszonyok jogi minősítése kérdésében vita van, a magyar jog szabályainak és fogalmainak értelmezésével kell eljárni.

(2) Ha a magyar jog valamely jogintézményt nem ismer, vagy eltérő tartalommal, más elnevezéssel ismer, és az a magyar jog szabályainak értelmezésével sem határozható meg, a jogi minősítésben a jogintézményt szabályozó külföldi jogra is figyelemmel kell lenni.

Visszautalás az alkalmazandó jogra

4. § Ha e törvényerejű rendelet értelmében külföldi jogot kell alkalmazni, az alkalmazandó külföldi jognak a felmerült kérdést közvetlenül rendező szabályai irányadók. Ha azonban a külföldi jog a felmerült kérdésben a magyar jogra utal - e szabály figyelembevételével -, a magyar jogot kell alkalmazni.

Külföldi jog tartalmának megállapítása

5. § (1) A bíróság vagy más hatóság az általa nem ismert külföldi jog felől hivatalból tájékozódik, szükség esetén szakértői véleményt is beszerez és a fél által előterjesztett bizonyítékokat is figyelembe veheti.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

(2) A külföldi jogról a bíróság vagy más hatóság megkeresésére az igazságügyért felelős miniszter felvilágosítást ad.

(3) Ha a külföldi jog tartalmát nem lehet megállapítani, a magyar jogot kell alkalmazni.

Viszonosság

6. § (1) A külföldi jog alkalmazása - ha jogszabály másként nem rendelkezik - nem függ a viszonyosságtól.

(2) Ha a jogszabály a külföldi jog alkalmazását viszonyosságtól teszi függővé, a viszonyosságot az ellenkező bizonyításáig fennállónak kell tekinteni. Ha jogszabály a viszonyosság bizonyítását kívánja, a viszonyosság fennállásáról az igazságügyért felelős miniszter ad a bíróságra és más hatóságra kötelező nyilatkozatot.

A külföldi jog alkalmazásának mellőzése

7. § (1) Mellőzni kell a külföldi jog alkalmazását, amennyiben az a magyar közrendbe ütköznék.

(2) A külföldi jog alkalmazása nem mellőzhető egymagában azért, mert a külföldi állam társadalmi-gazdasági rendszere a magyartól eltér.

(3) A mellőzött külföldi jog helyett a magyar jogot kell alkalmazni.

8. § (1) Nem lehet alkalmazni azt a külföldi jogot, amely a felek által - az egyébként irányadó jogszabály megkerülése céljából - mesterségesen vagy színleléssel létrehozott külföldi elemhez kapcsolódik (csalárd kapcsolás).

(2) Csalárd kapcsolás esetében az e törvényerejű rendelet szerint egyébként irányadó jogot kell alkalmazni.

9. § Ha a felek az e törvényerejű rendelet szerint irányadó külföldi jog mellőzését közösen kérik, helyette a magyar jogot - illetve a jogválasztás lehetősége esetében a választott jogot - kell alkalmazni.

II. fejezet

Személyek

Az ember mint jogalany

10. § (1) Az ember jogképességét, cselekvőképességét és általában személyi állapotát, továbbá személyéhez fűződő jogait személyes joga szerint kell elbírálni.

(2) A személyhez fűződő jogok megsértéséből származó igényekre a jogsértés helyén és idején irányadó jogot kell alkalmazni; ha azonban a kártérítés vagy jóvátétel tekintetében a sérelmet szenvedőre a magyar jog kedvezőbb, az igényt e jog szerint kell elbírálni.

11. § (1) Az ember személyes joga annak az államnak a joga, amelynek állampolgára. Az állampolgárság megváltozása nem érinti a korábbi személyi állapotot és az annak alapján létrejött jogokat és kötelezettségeket.

(2) Ha valakinek több állampolgársága van, és egyik állampolgársága magyar, személyes joga a magyar jog.

(3) Akinek több állampolgársága van és egyik sem magyar, valamint a hontalan személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén lakóhelye van, illetőleg a magyar jog, ha Magyarországon is van lakóhelye. Akinek külföldön több lakóhelye van, személyes joga annak az államnak a joga, amellyel kapcsolata a legszorosabb.

(4) Akinek személyes jogát az előző bekezdések alapján nem lehet megállapítani és nincs lakóhelye, személyes jogát szokásos tartózkodási helye határozza meg. Akinek több szokásos tartózkodási helye közül az egyik Magyarországon van, személyes joga a magyar jog.

12. § (1) Lakóhely az a hely, ahol valaki állandóan vagy a letelepedés szándékával lakik.

(2) Szokásos tartózkodási hely az a hely, ahol valaki letelepedés szándéka nélkül hosszabb ideje tartózkodik.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

13. § Magyarországon menedékjogot élvező személy személyi állapotára a magyar jog irányadó; ez a rendelkezés nem érinti a korábbi személyi jogállapotot és az annak alapján létrejött jogokat és kötelezettségeket.

14. § (1) A magánszemély gazdasági tevékenységére, termelői, kereskedői (a továbbiakban: gazdasági) minőségére annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a gazdasági működést engedélyezték.

(2) Ha a gazdasági működés engedélyezésére nem volt szükség, vagy a működést több államban engedélyezték, a gazdasági minőségre annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a gazdasági tevékenysége központi ügyvezetésének helye van.

15. § (1) A külföldi állampolgár és a hontalan jogképességére és cselekvőképességére, továbbá személyi és vagyoni jogaira, valamint kötelezettségeire - ha jogszabály másképpen nem rendelkezik - ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni, mint a belföldiekre.

(2) Azt a nem magyar állampolgárt, aki a személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképés, a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körében Magyarországon kötött vagyoni jogi ügyletei szempontjából cselekvőképésnek kell tekinteni, amennyiben a magyar jog szerint cselekvőképés lenne.

(3) Azt a nem magyar állampolgárt, aki személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképés, de a magyar jog szerint cselekvőképés lenne, egyéb vagyoni jogi ügyletei szempontjából is cselekvőképésnek kell tekinteni, ha az ügylet jogkövetkezményeinek Magyarországon kell beállniuk.

16. § (1) A holtak vagy eltűntek nyilvánítása, továbbá a halál tényének megállapítására az a jog irányadó, amely az eltűntnek személyes joga volt.

(2) Ha a magyar bíróság belföldi jogi érdekből nem magyar állampolgárt nyilvánít holtak vagy eltűntnek, illetőleg ilyen személy halálának tényét állapítja meg, a magyar jogot kell alkalmazni.

Az állam mint jogalany

17. § (1) A magyar állam e törvényerejű rendelet hatálya alá eső jogviszonyaira saját jogát kell alkalmazni, kivéve ha

- a) az állam a külföldi jog alkalmazásához kifejezetten hozzájárult, vagy
- b) a jogviszony az állam tulajdonában álló vagy általa megszerezni kívánt, külföldi ingatlanra vonatkozik, vagy
- c) a jogviszony külföldi érdekeltségű gazdasági szervezetben való részvételre vonatkozik.

(2) Az (1) bekezdés külföldi államra csak viszonyosság esetén alkalmazható.

A jogi személyek

18. § (1) A jogi személy jogképességét, gazdasági minőségét, személyhez fűződő jogait, továbbá tagjainak egymás közötti jogviszonyait személyes joga szerint kell elbírálni.

(2) A jogi személy személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a jogi személyt nyilvántartásba vették.

(3) Ha a jogi személyt több állam joga szerint vették nyilvántartásba, vagy az alapszabályban megjelölt székhelyen irányadó jog szerint nyilvántartásba vételére nincs szükség, személyes joga az alapszabályban megjelölt székhelyen irányadó jog.

(4) Ha a jogi személynek az alapszabály szerint nincs székhelye, vagy több székhelye van, és egyik állam joga szerint sem vették nyilvántartásba, személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a központi ügyvezetés helye van.

(5)

III. fejezet

Szellemi alkotások joga

Szerzői jog

19. § A szerzői jogokat annak az államnak a joga szerint kell elbírálni, amelynek területén a védelmet igénylik.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

Iparjogvédelmi jog

20. § (1) A feltaláló és jogutódja annak az államnak a joga szerint és abban az államban részesül védelemben, amelyben a szabadalmat megadták, illetőleg ahol a bejelentést megtették.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt szabályt kell értelemszerűen alkalmazni más iparjogvédelmi jogokra (ipari mintaoltalom, védjegy stb.) is.

IV. fejezet

Tulajdonjog és más dologi jogok

21. § (1) A dolog fekvésének helyén irányadó jogot kell alkalmazni - ha ez a törvényerejű rendelet másként nem rendelkezik - a tulajdonjogra és más dologi jogra, továbbá a zálogjogra és a birtokra.

(2) A dolog fekvésének helyén irányadó jog annak az államnak a joga, amelynek területén a dolog a jogi hatást kiváltó tény létrejöttének időpontjában van.

21/A. § Letéti számlán nyilvántartott vagy dematerializált értékpapíron fennálló tulajdonjogra és más dologi jogra annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelyben azt az értékpapírszámlát vagy értékpapír-letéti számlát vezetik, amelyen a tulajdonjog vagy más dologi jog jogosultjának javára a jóváírás történt. Ha a külföldi jog a felmerült kérdésben a magyar jogra utal, e visszautalást nem kell figyelembe venni.

22. § (1) Ingó dolog elbirtoklására annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a dolog az elbirtoklás idejének lejártakor volt.

(2) Az elbirtoklást a dolog fekvési helyének megváltozása önmagában nem szakítja meg.

23. § (1) Lajstromozott vízi vagy légi járműre vonatkozó dologi jogok keletkezését, fennállását vagy megszűnését annak az államnak a joga szerint kell elbírálni, amelynek lobogója vagy más felségjelvénye alatt a jármű közlekedik.

(2) A rendeltetési hely államának joga irányadó a szállítás alatt álló ingó dologra vonatkozó dologi jogokra. Az ilyen dolgok kényszerű eladásával, beraktározásával vagy elzálogosításával kapcsolatos dologi joghatásokra azonban a dolog fekvésének helyén irányadó jogot kell alkalmazni.

(3) Az utas személyes joga irányadó az általa magával vitt személyes használati tárgyakra vonatkozó dologi jogokra.

(4) Ha a vállalati (üzleti) vagyon mint egész száll át a jogutódra, a dologi jogváltozásokat - az ingatlanra vonatkozó ilyen jogváltozások kivételével - a jogelőd személyes joga alapján kell megítélni.

(5) Ha a dolog tulajdonjoga bírósági rendelkezése alapján vagy végrehajtás során száll át, a jogszerzésre annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek bírósága rendelkezik, illetőleg, amelynek hatósága a végrehajtási ügyben eljár.

V. fejezet

Kötelmi jog

Szerződések

24. § A szerződésekre azt a jogot kell alkalmazni, amelyet a felek a szerződés megkötésekor, vagy később választottak. Jogválasztás hiányában az egyes szerződésekre alkalmazandó jogot a jelen fejezet 25-29. §-ai szerint kell megállapítani.

25. § A szerződésre vonatkozó jog annak az államnak a joga, amelyben a szerződés megkötésének időpontjában

a) adásvételi szerződésnél az eladónak,

b) bérleti és haszonbérleti szerződésnél a bérbeadónak,

c) a szerzői jogvédelem alá tartozó jogok hasznosítására vonatkozó szerződésnél a felhasználónak,

d) az iparjogvédelmi, valamint anyagi értéket képviselő egyéb jogok hasznosítására vonatkozó szerződésnél a használatba adónak,

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

- e) letéti (raktározási) szerződésnél a letéteményesnek,
f) megbízási szerződésnél a megbízottnak,
g) bizományi szerződésnél a bizományosnak,
h) kereskedelmi képviseletre vonatkozó szerződésnél a képviselőnek (ügynöknek),
i) fuvarozási és szállítmányozási szerződésnél a fuvarozónak, illetve szállítmányozónak,
j) a bank- és hitelügyletekre vonatkozó szerződésnél a bank szolgáltatást nyújtó pénzintézetnek,
k) biztosítási szerződésnél - külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a biztosítónak,
l) kölcsön- és haszonkölcsön-szerződésnél a kölcsönadónak,
m) ajándékozási szerződésnél az ajándékozónak
a lakóhelye, szokásos tartózkodási helye, illetve a székhelye, vagy a telephelye van.
26. § (1) Ingatlanra vonatkozó szerződésre az ingatlan fekvési helyének jogát, lajstromozott vízi vagy légi járműre vonatkozó szerződésre pedig annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek lobogója, vagy más felségjelvénye alatt a jármű közlekedik.
- (2) Vállalkozási (tervezési, szerelési, bér munka stb.) szerződésre annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a szerződés értelmében a vállalkozási tevékenységet ki kell fejteni, illetve a szerződésben meghatározott eredményt létre kell hozni.
- (3) A tartási és az életjáradéki szerződésre annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a tartást, illetve az életjáradékot szolgáltatni kell.
27. § (1) Tőzsdén, versenytárgyaláson vagy árverésen kötött szerződésre annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a tőzsde van, illetve a versenytárgyalást vagy az árverést tartják.
- (2) A társasági szerződést annak az államnak a joga szerint kell elbírálni, amelynek területén a társaság tevékenységét kifejti. A jogi személyt alapító társasági szerződésre a jogi személy személyes jogát kell alkalmazni.
28. § (1) Értékpapíron alapuló kötelezettség fennállására és terjedelmére a teljesítés helyén irányadó jogot kell alkalmazni.
- (2) A nyilvános kölcsön alapján kibocsátott kötvényen alapuló kötelmi jogok és a kötelezettségek keletkezését, átszállását, megszűnését és érvényesítését a kibocsátó személyes joga szerint kell elbírálni.
- (3) Ha az értékpapír áruval való rendelkezés jogát biztosítja, a dologi jogi hatásokra ennek a törvényerejű rendeletnek a dologi jogviszonyokra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (4) Ha az értékpapír tagsági jogot testesít meg, az értékpapíron alapuló jogok és kötelezettségek keletkezését, átszállását, megszűnését és érvényesítését a jogi személy személyes joga szerint kell elbírálni.
- 28/A. § (1) A fogyasztói szerződésre annak az államnak a joga irányadó, amelyben a fogyasztó lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van, feltéve, hogy
- a) ennek az államnak a területén intéztek szerződés megkötésére irányuló nyilatkozatot a fogyasztóhoz, vagy tettek közzé a szerződés megkötését megelőzően reklámot, és a fogyasztó ennek az államnak a területén tette meg azokat a nyilatkozatokat és végezte el azokat a cselekményeket, amelyek a szerződés megkötéséhez szükségesek;
- b) a másik fél vagy annak képviselője ebben az államban kapta meg a fogyasztótól a megrendelést; vagy
- c) az adásvételi szerződés megkötése érdekében az eladó utazást szervezett a fogyasztó számára, és a fogyasztó az utazás során más állam területén kötötte meg a szerződést,

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

vagy tett arra irányuló nyilatkozatot.

(2) E § alkalmazásában fogyasztói szerződés a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eljáró féllel dolog szolgáltatására vagy szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés és az ahhoz kapcsolódó hitel- vagy kölcsönszerződés.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók:

a) fuvarozási és személyszállítási szerződésre;

b) olyan szerződésre, amelynek alapján kizárólag a fogyasztó lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti államnak a területén kívül nyújtanak szolgáltatást a fogyasztónak, kivéve, ha a szerződés utazásból és az út egyes állomásain való tartózkodásból álló szolgáltatás egységes díj ellenében történő teljesítésére irányul.

29. § Ha az alkalmazandó jogot a 24-28. §-okban foglalt rendelkezések alapján nem lehet meghatározni, a szerződést az ezt elsősorban jellemző szolgáltatás kötelezettje lakóhelyének, szokásos tartózkodási helyének, illetve székhelyének (telephelyének) joga szerint kell elbírálni. Ha az alkalmazandó jogot így sem lehet meghatározni, azt a jogot kell irányadónak tekinteni, amelyhez a szerződés - az adott szerződéses viszony lényeges elemei szerint - leginkább kapcsolódik.

30. § (1) A szerződés joga kiterjed a kötelmi jogviszony minden elemére, így különösen a szerződés megkötésére, anyagi és alaki érvényességére, kötelmi hatásaira, továbbá - ha a felek másként nem állapodtak meg, vagy e törvényerejű rendeletből más nem következik - a szerződést biztosító megállapodásokra (zálogszerződésre, kezességi szerződésre stb.) a szerződéssel kapcsolatos követelések beszámíthatóságára, engedményezésére és átvállalására.

(2) Ha a felek másban nem állapodtak meg, a szerződés szerinti szolgáltatás jogosultját terhelő megvizsgálási kötelezettség fennállására, a megvizsgálás módjára, az ebből eredő kifogások határidejére és mindezek jogi hatásaira a rendeltetési, illetve az átvételi hely államának jogát kell irányadónak tekinteni.

(3) Ha a szerződés a szerződésre vonatkozó jog szerint (24-29. §) alaki okokból nem érvényes, a bíróság a szerződést érvényesnek tekint, amennyiben az eljáró bíróság államának vagy annak az államnak a joga szerint érvényes, amelynek területén kötötték, vagy ahol a célzott joghatásoknak be kell állniuk.

(4) Követelés elévülésére azt a jogot kell alkalmazni, amely a követelésre egyébként irányadó.

31. § Az egyoldalú nyilatkozatokra - ha ez a törvényerejű rendelet másként nem rendelkezik - a szerződésekre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Felelősség szerződésen kívül okozott kárért

Jogalap nélküli gazdagodás

32. § (1) A szerződésen kívül okozott kárért fennálló felelősségre - ha ez a törvényerejű rendelet másként nem rendelkezik - a károkozó tevékenység vagy mulasztás helyén és idején irányadó jogot kell alkalmazni.

(2) Ha ez a károsultra kedvezőbb, annak az államnak a jogát kell irányadónak tekinteni, amelynek területén a kár bekövetkezett.

(3) Ha a károkozó és a károsult lakóhelye ugyanabban az államban van, ennek az államnak a jogát kell alkalmazni.

(4) Ha a károkozó tevékenység vagy mulasztás helyének joga szerint a felelősség feltétele a vétkesség, vétőképeség fennállását akár a károkozó személyes joga, akár a jogsértés helyének joga szerint meg lehet állapítani.

33. § (1) Arra nézve, hogy a károkozó magatartás közlekedési, vagy más biztonsági szabály megsértésével valósult-e meg, a károkozó magatartás helyének joga irányadó.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

(2) Ha a károkozó tevékenység vagy mulasztás helye lajstromozott vízi vagy légi jármű, a károkozásra és annak következményeire - állami felségterületen kívül - annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek lobogója vagy más felségjelvénye alatt a jármű a jogsértés idején közlekedett.

34. § (1) Magyar bíróság nem állapíthat meg felelősséget olyan magatartásért, amely a magyar jog szerint nem jogellenes.

(2) Magyar bíróság károkozásért fennálló felelősség címén nem állapíthat meg olyan jogkövetkezményt, amelyet a magyar jog nem ismer.

35. § A jogalap nélküli gazdagodásra és jogkövetkezményeire annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a gazdagodás bekövetkezett.

VI. fejezet

Öröklési jog

36. § (1) Az öröklési jogviszonyokat annak a jognak az alapján kell elbírálni, amely az örökhagyónak halála időpontjában személyes joga volt. Ez a jog irányadó abban a kérdésben is, hogy mennyiben van helye az örökség vételének és a várt örökségről való rendelkezésnek.

(2) A végintézkedést annak a jognak az alapján kell elbírálni, amely az örökhagyónak halála időpontjában személyes joga volt. A végintézkedés és annak visszavonása alakilag érvényes, ha megfelel a magyar jognak, vagy

a) a keletkezés, illetőleg a visszavonás helyén és idején hatályos jognak, vagy

b) annak a jognak, amely a végintézkedés létrejöttékor, annak visszavonása időpontjában, vagy az örökhagyó halála idején az örökhagyó személyes joga volt, vagy

c) a végintézkedés létrejöttékor, annak visszavonása időpontjában, illetőleg az örökhagyó halálakor az örökhagyó lakóhelyén vagy szokásos tartózkodási helyén hatályos jognak, vagy

d) ingatlanra vonatkozó végintézkedés esetében az ingatlan fekvésének helyén irányadó jognak.

VII. fejezet

Családi jog

A házasság és érvényessége

37. § (1) A házasság érvényességének anyagi jogi feltételeit a házasulandóknak a házasságkötés idején fennálló közös személyes joga szerint kell elbírálni. Ha a házasulók személyes joga a házasságkötés idején különböző, a házasság csak akkor érvényes, ha ennek anyagi jogi feltételei mindkét házasuló személyes joga szerint megvannak.

(2) A házasságkötés érvényességének alaki kellékeire a házasságkötés helyén és idején hatályos jog irányadó.

(3)

(4) A házasságkötésre és érvényességére vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a házasság létezése vagy nemlétezése megállapításának kérdésében is.

38. § (1) Ha nem magyar állampolgár kíván Magyarországon házasságot kötni, igazolnia kell, hogy a házasságkötésnek személyes joga szerint nincs akadálya. Az igazolás alól a közigazgatási hivatal indokolt esetben felmentést adhat.

(2) A házasságot Magyarországon nem lehet megkötni, ha a házasságkötésnek a magyar jog szerint elháríthatatlan akadálya van.

(3) Ha magyar állampolgár vagy Magyarországon lakó hontalan külföldön kíván házasságot kötni, a közigazgatási hivatal tanúsítja, hogy a házasságkötésnek a magyar jog szerint nincs akadálya.

(4) Ha magyar állampolgár lakóhelye külföldön van, a tanúsítványt a magyar külképviseleti hatóság állítja ki.

A házastársak személyi és vagyoni viszonyai

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

39. § (1) A házastársak személyi és vagyoni jogviszonyaira - ideértve a házastársi névviselést, tartást, valamint a házassági vagyoni jogi megállapodást is - az a jog az irányadó, amely az elbírálás idején a házastársak közös személyes joga.

(2) Ha a házastársak személyes joga az elbírálás idején különböző, utolsó közös személyes jogukat, ennek hiányában annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a házastársaknak utoljára közös lakóhelyük volt.

(3) Ha a házastársaknak nem volt közös lakóhelyük, az eljárás bíróság, illetőleg más hatóság államának jogát kell alkalmazni.

(4) A házastársak személyes jogának megváltozása nem érinti a korábbi jog alapján megállapított névviselést, továbbá az érvényesen létrejött vagyoni jogi hatásokat, ideértve a tartást és a házassági vagyoni jogi megállapodást is.

A házasság felbontása

40. § (1) A házasság felbontásának feltételeit annak a jognak az alapján kell elbírálni, amely a keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása idején a házastársak közös személyes joga.

(2) Ha a házastársak személyes joga a keresetlevél benyújtása idején különböző, utolsó közös személyes jogukat, ennek hiányában ha valamelyik házastárs magyar állampolgár a magyar jogot, ellenkező esetben pedig annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a házastársaknak utoljára közös lakóhelyük volt.

(3) Ha a házastársaknak nem volt közös lakóhelyük, az eljáró bíróság, illetőleg más hatóság államának jogát kell alkalmazni.

41. § A házasság felbontására irányadó külföldi jogot a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a házasságot akkor is fel lehet bontani, ha a külföldi jog a házasság felbontását kizárja, vagy a bontás feltételei a külföldi jog szerint hiányoznak, de a magyar jog szerint megvannak;

b) a külföldi jogban meghatározott feltétlen bontó ok esetében is vizsgálni kell, hogy a házasság teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott-e;

c) a házasság felbontása nem alapulhat vétken.

Családi jogállás

42. § (1) Az apaság vagy az anyaság megállapítása, továbbá az apaság vélelmének megdöntése kérdésében a gyermek születése idején fennállott személyes jogát kell alkalmazni.

(2) A gyermek apai elismerését a gyermeknek az elismerés idején fennálló személyes joga szerint, a megfogant, de még meg nem született gyermek elismerését pedig az anyának az elismerés idején fennálló személyes joga szerint kell elbírálni.

(3) Az elismerést alaki okból nem lehet érvénytelennek tekinteni, ha az akár a magyar jog, akár az elismerés helyén és idején hatályos jog szerint alakilag érvényes.

Örökbefogadás

43. § (1) Az örökbefogadás feltételeit az örökbefogadónak és az örökbe fogadni kívánt személynek az örökbefogadás idején fennálló személyes joga együttes figyelembevételével kell elbírálni.

(2) Magyar állampolgár nem magyar állampolgárt csak a magyar gyámhatóság engedélyével fogadhat örökbe.

(3) Nem magyar állampolgár magyar állampolgárt csak a magyar gyámhatóság jóváhagyásával fogadhat örökbe.

(4) A gyámhatóság az örökbefogadást csak akkor engedélyezheti, illetőleg azt csak akkor hagyhatja jóvá, ha az a magyar jogban meghatározott feltételeknek is megfelel.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

44. § (1) Az örökbefogadás jogi hatásaira, az örökbefogadás megszűnésére, valamint ennek jogi hatásaira az örökbefogadónak az örökbefogadás, illetőleg a megszűnése idején fennálló személyes jogát kell alkalmazni.

(2) Ha az örökbefogadó házastársak személyes joga az örökbefogadás vagy ennek megszűnése idején különböző, az örökbefogadásnak és megszűnésének jogi hatásaira

a) a házastársak utolsó közös személyes jogát kell alkalmazni, ha pedig ilyen nem volt,

b) annak az államnak a jogát, amelynek területén az örökbefogadás, illetőleg ennek megszűnése idején a házastársak közös lakóhelye volt, ennek hiányában

c) az eljáró bíróság vagy más hatóság államának jogát.

Szülő és gyermek közötti jogviszonyok

45. § (1) A szülő és gyermek közötti családi jogi jogviszonyokra, így különösen a gyermek névviselésére, elhelyezésére, gondviselésére, törvényes képviselésére, tartására és vagyonának kezelésére - a szülőtartást kivéve - a gyermek személyes joga irányadó.

(2)

A gyermekekre kedvezőbb jog alkalmazása

46. § Magyar állampolgár vagy Magyarországon lakó gyermek családi jogállására, illetőleg a közte és szülői között fennálló családi jogi jogviszonyokra, valamint a gyermektartási kötelezettségre a magyar jogot kell alkalmazni, ha az a gyermekekre nézve kedvezőbb.

Rokontartás

47. § Rokonok egymás irányában fennálló tartozási kötelezettségének feltételeit, mértékét és módját a tartásra jogosult személyes joga szerint kell elbírálni.

Gyámság

48. § (1) A gyámrendelésre és a gyámság megszűnésének feltételeire a gyámolt személyes joga irányadó.

(2) A gyám személyes joga alapján kell elbírálni, hogy a gyám mennyiben köteles gyámságot viselni.

(3) A gyám és a gyámolt közötti jogviszonyra - ideértve a gyám vagyonkezelési és elszámolási kötelezettségét is - annak az államnak a joga irányadó, amelynek hatósága a gyámot kirendelte; ha azonban a gyámolt Magyarországon lakik, a magyar jogot kell alkalmazni, feltéve, hogy ez a gyámoltra kedvezőbb.

Gondnokság

49. § (1) A gondnokságra a gyámságra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) Az ügyeinek vitélében akadályozott személy képviselésére, valamint az eseti gondnokságra a gondnokot kirendelő hatóság államának jogát kell alkalmazni.

Ideiglenes intézkedés

50. § Ha Magyarországon lakó nem magyar állampolgár elhelyezése, tartása vagy gondozása érdekében halasztást nem tűrő intézkedés szükséges, a magyar jogot kell alkalmazni.

VIII. fejezet

Munkajog

51. § (1) A munkaviszonyra azt a jogot kell alkalmazni, amelyet a felek a munkaszerződés megkötésekor vagy később választottak.

(2) Jogválasztás hiányában a munkaviszonyra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén

a) a munkavállaló a munkáját szokásosan végzi, abban az esetben is, ha ideiglenes jelleggel egy másik államban végzi munkáját, vagy

b) az a telephely található, amely a munkavállalót alkalmazza, amennyiben munkáját szokásosan nem ugyanazon állam területén végzi,

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

kivéve, ha a körülményekből az állapítható meg, hogy a munkaviszony szorosabban kötődik egy másik államhoz, ebben az esetben a munkaviszonyra e másik állam jogát kell alkalmazni.

(3) A felek jogválasztása nem eredményezheti a (2) bekezdés alapján egyébként alkalmazandó jog munkavállalót védő, kötelező rendelkezéseinek sérelmét.

52. § (1) Kinevezéssel vagy választással keletkező munkaviszonyra a kinevező hatóság, illetve a választó testület személyes jogát kell alkalmazni.

(2) Ha a munkáltató külföldi állam, államhatalmi vagy államigazgatási szerv, továbbá Magyarországon diplomáciai képviselőként működő, vagy egyébként a magyar joghatóság alól mentes külföldi állampolgár, és a szerződő felek személyes joga azonos, a munkaviszonyra ezt a jogot kell alkalmazni.

(3) A vízi vagy légi fuvarozó járművön szolgáltatot teljesítő munkavállaló munkaviszonyát annak az államnak a joga szerint kell elbírálni, amelynek lobogója vagy más felségjelvénye alatt a jármű közlekedik; más fuvarozó munkavállalójának munkaviszonyára a fuvarozó személyes joga irányadó.

53. § A munkaviszonyra irányadó jog szerint kell elbírálni a munkaszerződés érvényességének anyagi és alaki jogi feltételeit, a munkaszerződés érvénytelenségének következményeit, továbbá a munkaviszony tartalmát és megszűnését, valamint a munkaviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárást is.

IX. fejezet

Joghatóság

Általános joghatóság

54. § (1) Magyar bíróság eljárhat minden ügyben, amennyiben az alperes lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, jogi személy (jogi személyiség nélküli gazdasági társaság) esetében székhelye belföldön van, hacsak joghatóságát e törvényerejű rendelet ki nem zárja.

(2) Több alperes együttes perlése esetén magyar bíróság eljárhat valamennyi alperessel szemben, amennyiben legalább az alperesek egyikének lakóhelye (székhelye) vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van, feltéve, hogy a per tárgya olyan közös jog, illetőleg olyan közös kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el, vagy ha a perben hozott döntés valamennyi alperesre a perben való részvétel nélkül is kiterjedne, illetőleg ha a perbeli követelések ugyanazon jogviszonyból erednek.

(3) A főkötelezett és a mellékkötelezett együttes perlése esetén a mellékkötelezett lakóhelyére és szokásos tartózkodási helyére tekintet nélkül eljárhat magyar bíróság, ha a főkötelezett lakóhelye (székhelye) vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(4) Ha magyar bíróság a kereset elbírálására joghatósággal rendelkezik, eljárhat a viszontkereset tekintetében is.

Különös joghatóság

55. § Szerződéssel összefüggő jogviták esetében eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a teljesítés helye belföldön van. E § alkalmazásában teljesítési hely az a hely, amelyet a felek a szerződésben teljesítési helyként kikötöttek; ilyen kikötés hiányában

a) áruk adásvételére irányuló szerződés esetében az a hely, ahol az adásvétel tárgyát át kell adni;

b) olyan szerződés esetében, amelynek tárgyát valamely tevékenységnek az elvégzése képezi, az a hely, ahol a tevékenységet a szerződés szerint el kell végezni;

c) egyéb szerződések esetében az a hely, amelyet a magyar jog a vitatott követelés teljesítési helyeként meghatároz.

56. § (1) Tartási kötelezettségből eredő jogvita esetén eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a tartásra jogosult lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

(2) Amennyiben a tartási kötelezettség személyi állapotot érintő eljárásban kerül elbírálásra, magyar bíróság eljárhat akkor is, ha a személyi állapotot érintő eljárásra joghatósággal rendelkezik.

56/A. § (1) Szerződésen kívüli károkozásból eredő jogviták esetében eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a károkozó magatartás elkövetésének helye vagy a károsító eredmény bekövetkezésének helye belföldön van.

(2) Bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti, büntetőeljárásban érvényesített igény tekintetében magyar bíróság eljárhat, ha az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény magyar büntető joghatóság alá tartozik.

(3) Kártérítési járadék megállapítása vagy felemelése iránti perben eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a jogosult lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(4) Károsodás veszélye miatt érvényesített igények tekintetében magyar bíróság eljárhat, ha az a hely, ahol a károsító esemény bekövetkezése fenyeget, belföldön van.

56/B. § (1) Külföldi vállalkozás elleni perekben eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a vállalkozás belföldön fiókteleppel vagy képvisellel rendelkezik, és a jogvita utóbbinak tevékenységével kapcsolatos.

(2) Önálló vállalkozóként belföldön letelepedett külföldi állampolgár elleni perekben eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a jogvita e személy belföldi gazdasági tevékenységével kapcsolatos.

57. § Olyan alperes ellen, aki belföldön lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkezik, vagyoni jogi perekben eljárhat magyar bíróság, ha az alperesnek belföldön végrehajtás alá vonható vagyona van. Az alperes belföldön lévő vagyonának tekintendő az alperest megillető követelés is, ha a követelés adósának lakóhelye belföldön található, vagy a követelést belföldön fekvő dolog biztosítja.

58. § (1) Öröklési jogviszonyból eredő perben magyar bíróság eljárhat akkor is, ha az örökhagyó a halálakor magyar állampolgársággal rendelkezett.

(2) Hagyatéki eljárásban eljárhat magyar közjegyző, ha az örökhagyó a halálakor magyar állampolgár volt, vagy ha a hagyaték belföldön található.

59. § (1) Gyermekek elhelyezését, a gyermek és a különélő szülő közötti kapcsolattartást, valamint a szülői felügyelet gyakorlását érintő eljárásban magyar bíróság vagy más hatóság eljárhat akkor is, ha a gyermek lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(2) Házassági vagyoni jogot érintő eljárásban magyar bíróság eljárhat, ha az egyik házastárs lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(3) Amennyiben az (1)-(2) bekezdésben meghatározott valamely kérdés személyi állapotot érintő eljárás keretében kerül rendezésre, magyar bíróság vagy más hatóság eljárhat akkor is, ha a személyi állapotot érintő eljárásra joghatósággal rendelkezik.

59/A. § A gyám és a gyámolt, illetőleg a gondnok és a gondnokolt közötti jogviszonnyal kapcsolatos ügyekben magyar bíróság eljárhat akkor is, ha a gyámolt, illetőleg gondnokolt magyar állampolgár, vagy lakóhelye, illetőleg szokásos tartózkodási helye belföldön van. Joghatóság fogyasztói szerződésből és munkaszerződésből eredő jogvitákra

60. § A 28/A. § (2) bekezdésében meghatározott fogyasztói szerződésből eredő, a fogyasztó által indított perekben eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a fogyasztó lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van, és a fogyasztóval szerződő, szakmai vagy gazdasági tevékenységi körében eljáró fél

a) belföldön tevékenységet fejt ki, ideértve azt is, ha a másutt kifejtett tevékenysége a belföldi fogyasztók felé is irányul; vagy

b) belföldön fiókteleppel vagy képvisellel rendelkezik, vagy önálló vállalkozóként belföldön

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

Ietelepedettnek minősülő külföldi állampolgár.

61. § Munkaszerződésből eredő, a munkavállaló által a munkáltató ellen indított perekben eljárhat magyar bíróság akkor is,

a) ha a szokásos munkavégzés helye belföldön van, illetőleg utoljára belföldön volt; illetve
b) ha a munkáltatónak az a telephelye, amely őt alkalmazta, belföldön található, feltéve, hogy a szokásos munkavégzés helye nem ugyanazon államban van, illetőleg volt.

62. § Fogyasztói szerződésből, illetőleg munkaszerződésből eredő jogvitákban a 60-61. § és az 54. § szerinti joghatóság, illetőleg a felek által kikötött joghatóság (62/F-62/H. §) kivételével egyéb joghatósági okra nem lehet hivatkozni.

Kizárólagos joghatóság

62/A. § Kizárólag magyar bíróság vagy más hatóság járhat el

- a) belföldön fekvő ingatlannal kapcsolatos dologi jogi hatályú jog érvényesítése iránti eljárásban, valamint bérleti és haszonbérleti szerződést érintő eljárásban;
- b) magyar állampolgárságú örökhagyó belföldi hagyatékát érintő hagyatéki eljárásban;
- c) a Magyar Állam vagy magyar állami szerv elleni eljárásban, kivéve, ha a Magyar Állam a mentességről kifejezetten lemondott, vagy ha az eljárás tárgyát a Magyar Államnak vagy magyar állami szervnek olyan jogviszonya képezi, amelynek tekintetében a 62/E. § (1) bekezdése szerint külföldi államot sem illet meg mentesség a magyar joghatóság alól;
- d) külföldön diplomáciai képviselőként eljáró vagy egyébként a joghatóság alól mentes magyar állampolgár elleni eljárásban, kivéve, ha a Magyar Állam a mentességről kifejezetten lemondott;
- e) belföldön kiállított okirat vagy értékpapír megsemmisítésére irányuló eljárásban;
- f) belföldi iparjogvédelmi jog megadásával, terjedelmével és megszűnésével kapcsolatos eljárásban;
- g) belföldi székhelyű jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság alapításával, fizetéseképtelenségével, megszűnésével kapcsolatos eljárásban, a jogi személy (társaság) nyilvántartásba vételének alapjául szolgáló szerződés vagy alapszabály (alapító okirat) érvényességével kapcsolatos eljárásban, illetőleg a jogi személy (társaság) szervei által hozott határozatok felülvizsgálata iránti eljárásban;
- h) jogoknak, tényeknek és adatoknak belföldön vezetett közhitelű nyilvántartásba történő bejegyzését érintő eljárásban;
- i) belföldi végrehajtást érintő eljárásban.

62/B. § Magyar állampolgár személyi állapotát érintő eljárásban magyar bíróság vagy más hatóság minden esetben eljárhat. Ez a joghatóság kizárólagos, kivéve, ha

- a) magyar állampolgár házasságának felbontása iránt indul külföldön eljárás, és a magyar állampolgárságú félnek, illetőleg ha mindkét fél magyar állampolgár, legalább azok egyikének lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye az eljáró bíróság vagy más hatóság államában van;
- b) magyar állampolgár gondnokság alá helyezése, illetőleg gondnokság alá helyezésének megszüntetése iránt indul külföldön eljárás, és a gondnokság alá helyezendő, illetőleg gondnokság alatt álló fél lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye az eljáró bíróság vagy más hatóság államában van;
- c) magyar állampolgárságú gyermeket érintő apaság megállapítása vagy apaság vélelmének megdöntése iránt indul külföldön eljárás, és mind a gyermeknek, mind az apának a lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye az eljáró bíróság vagy más hatóság államában van;
- d) magyar állampolgárságú gyermeket érintő szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása iránt indul külföldön eljárás, és mind a gyermeknek, mind annak a szülőnek,

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

akinek felügyeleti jogát az eljárás érinti, lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye az eljáró bíróság vagy más hatóság államában van;

e) magyar állampolgár örökbefogadásának engedélyezése, jóváhagyása, illetőleg megszüntetése iránt indul külföldön eljárás, feltéve, hogy az örökbefogadó külföldi állampolgár, és az örökbefogadást a magyar gyámhatóság jóváhagyta.

Kizárt joghatóság

62/C. § Nem járhat el magyar bíróság vagy más hatóság

a) külföldön fekvő ingatlannal kapcsolatos dologi jogi hatályú jog érvényesítése iránti eljárásban, valamint bérleti és haszonbérleti szerződést érintő eljárásban;

b) nem magyar állampolgár örökhagyó külföldi hagyatékát érintő hagyatéki eljárásban;

c) külföldi állam vagy külföldi állami szerv elleni eljárásban, kivéve, ha a külföldi állam a mentességről kifejezetten lemondott, avagy ha az eljárás tárgyát a külföldi államnak vagy külföldi állami szervnek a 62/E. § (1) bekezdésében meghatározott polgári jogviszonya képezi;

d) Magyarországon diplomáciai képviselőként eljáró vagy egyébként a joghatóság alól mentes külföldi állampolgár elleni eljárásban, kivéve, ha a külföldi állam a mentességről kifejezetten lemondott;

e) külföldön kiállított okirat vagy értékpapír megsemmisítésére irányuló eljárásban;

f) külföldi iparjogvédelmi jog megadásával, terjedelmével és megszűnésével kapcsolatos eljárásban;

g) külföldi székhelyű jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság alapításával, fizetéseképtelenségével, megszűnésével kapcsolatos eljárásban, a jogi személy (társaság) nyilvántartásba vételének alapjául szolgáló szerződés vagy alapszabály (alapító okirat) érvényességével kapcsolatos eljárásban, illetőleg a jogi személy (társaság) szervei által hozott határozatok felülvizsgálata iránti eljárásban;

h) jogoknak, tényeknek és adatoknak külföldön vezetett közhitelű nyilvántartásba történő bejegyzését érintő eljárásban;

i) külföldi végrehajtást érintő eljárásban.

62/D. § (1) Nem magyar állampolgár személyi állapotát érintő eljárásban magyar bíróság vagy más hatóság a (2) és (3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével nem járhat el.

(2) Nem magyar állampolgárok közötti, személyi állapotot érintő perben magyar bíróság eljárhat, ha a felek egyikének lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(3) Nem magyar állampolgár holtnak vagy eltűntnek nyilvánítása vagy halála tényének megállapítása iránt magyar bíróság eljárhat, ha az eltűnt személy utolsó ismert lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön volt, és holtnak vagy eltűntnek nyilvánítását vagy halála tényének megállapítását belföldi jogi érdek - így különösen az eltűnt személy magyar állampolgárságú vagy belföldön lakóhellyel rendelkező házastársával fennálló házassága, illetőleg belföldön lévő vagyona jogi sorsának rendezése - szükségessé teszi.

(4) Nem magyar állampolgár örökbefogadásának engedélyezése, illetőleg felbontása iránti eljárásban magyar bíróság vagy más hatóság eljárhat, ha az örökbefogadó magyar állampolgár, illetve lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

62/E. § (1) Külföldi állam vagy külföldi állami szerv elleni eljárásra magyar bíróság vagy más hatóság joghatósággal rendelkezik, amennyiben az eljárás tárgya

a) a külföldi államnak (külföldi állami szervnek) polgári jogi szerződésből eredő joga vagy kötelezettsége, amennyiben a szerződés teljesítési helye belföldön van; kivéve, ha a másik szerződő fél valamely más állam vagy annak szerve;

b) a külföldi állam (külföldi állami szerv) és magyar állampolgárságú vagy belföldön lakóhellyel rendelkező természetes személy közötti munkaszerződésből vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból eredő jog vagy kötelezettség, feltéve, hogy a

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

munkavégzés helye belföldön van, illetve utoljára belföldön volt; kivéve, ha a munkavállaló a munkáltató külföldi államnak állampolgára;

c) a külföldi állammal (külföldi állami szervvel) szemben élet, egészség, testi épség megsértése vagy dologi kár okozása címén támasztott igény, feltéve, hogy a károkozó esemény belföldön következett be, és a károsult annak időpontjában belföldön tartózkodott;

d) a külföldi állam (külföldi állami szerv) tulajdonában álló, vagy általa megszerezni kívánt belföldi ingatlanon fennálló dologi jogi hatályú jog;

e) a külföldi állam (külföldi állami szerv) belföldi székhelyű jogi személyben vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaságban fennálló tagsága, részesedése vagy érdekeltsége, illetőleg valamely abból eredő jog vagy kötelezettség;

f) a külföldi állam (külföldi állami szerv) belföldön megnyílt hagyatékmal kapcsolatos öröklési jogviszonya;

g) olyan belföldi iparjogvédelmi jog megadása, terjedelme, illetőleg megszűnése, amelynek jogosultja külföldi állam (külföldi állami szerv).

(2) A külföldi állammal szemben hozott marasztaló határozat alapján nem vezethető végrehajtás az állam belföldön fellelhető olyan vagyona terhére, amely az állam közhatalmi feladatainak ellátását, állami szerveinek működését szolgálja.

A felek által kikötött joghatóság

62/F. § (1) Vagyonjogi ügyek tekintetében a felek a felmerült jogvitájukra vagy a meghatározott jogviszonyból eredő jövőbeli jogvitájuk esetére kiköthetik valamely állam bíróságainak vagy egy meghatározott bíróságának joghatóságát. Ilyen kikötéssel a felek élhetnek

a) írásban;

b) szóban, írásbeli megerősítéssel;

c) olyan formában, amely megfelel a felek között kialakult üzleti szokásoknak; vagy

d) nemzetközi kereskedelemben olyan formában, amely megfelel az olyan kereskedelmi szokásoknak, amelyeket a felek ismertek vagy ismerniük kellett, és amelyeket az ilyen típusú szerződést kötő felek a szóban forgó üzletágban általánosan ismernek és rendszeresen figyelembe vesznek.

(2) A felek kifejezett eltérő megállapodása hiányában a kikötött bíróság vagy bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek. Ha azonban a felek külföldi bíróság joghatóságát kötötték ki, és e bíróság joghatóságának hiányát állapítja meg, magyar bíróság az általános szabályok szerint megállapíthatja joghatóságát.

62/G. § (1) Érvénytelen a kikötés, ha a felek a 62/A. §-ban meghatározott ügyek valamelyikében külföldi bíróság joghatóságában, illetőleg ha a 62/C. §-ban meghatározott ügyek valamelyikében magyar bíróság joghatóságában állapodnak meg.

(2) Fogyasztói szerződésből, illetőleg munkaszerződésből eredő jogvitákra vonatkozó joghatósági kikötés

a) nem eredményezheti azt, hogy a fogyasztót, illetőleg a munkavállalót a saját lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti állam bíróságaitól eltérő más bíróság előtt pereljék; és

b) nem zárhatja ki azt, hogy a fogyasztó a saját lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti állam bíróságai előtt, illetőleg a munkavállaló a szokásos munkavégzés helye szerinti állam bíróságai előtt indítson pert.

(3) A (2) bekezdés szerinti korlátozások nem alkalmazandóak akkor, ha kikötéssel a felek a

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

jogvita felmerülését követően élnek.

62/H. § A magyar bíróság joghatóságát megalapozza az is, ha az alperes anélkül, hogy kifogásolná a joghatóság hiányát, az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozatot tesz (perbebocsátkozás), kivéve, ha magyar bíróság joghatósága e törvény rendelkezései alapján kizárt.

X. fejezet

Eljárási jogi rendelkezések

Általános szabályok

63. § A magyar bíróság vagy más hatóság eljárására - ha ez a törvényerejű rendelet másként nem rendelkezik - a magyar jog az irányadó.

64. § (1) A fél perbeli jog- és cselekvőképességére személyes joga irányadó.

(2) Azt a nem magyar állampolgárt, aki személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképés, de a magyar jog szerint cselekvőképés lenne, magyar bíróság vagy más hatóság előtti eljárásban cselekvőképésnek kell tekinteni.

(3) Ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy a személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképés személy helyett a személyes joga szerint jogosult törvényes képviselője járjon el.

65. § Ha a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó, ugyanazon jog iránt külföldi bíróság vagy más hatóság előtt olyan eljárás folyik, amelyben a határozat a törvényerejű rendelet értelmében Magyarországon érvényesnek és végrehajthatónak ismerhető el, a magyar bíróság vagy más hatóság az előtte utóbb megindított eljárást megszüntetheti, illetve a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja.

66. § Az igazságügyért felelős miniszter bizonyítványt állít ki a magyar jogról, és az annak alkalmazása során követett gyakorlatról annak részére, akinek erre joga külföldön történő érvényesítése céljából szüksége van.

Nemzetközi jogsegély és megkeresés

67. § (1) Jogsegély ügyekben magyar bíróság külföldi bírósággal és más hatósággal az igazságügyért felelős miniszter útján, más hatóság pedig a felügyeletet gyakorló miniszter közvetítésével a külpolitikáért felelős miniszter útján érintkezik.

(2) A jogsegély teljesítése során a magyar jog szerint kell eljárni; a megkereső hatóság kérelmére azonban külföldi eljárási szabályokat is alkalmazni lehet, ha ez nem sérti a magyar közrendet.

68. § (1) Magyar bíróság vagy más hatóság külföldi bíróság vagy más hatóság megkeresésére nemzetközi szerződés alapján vagy viszonyosság esetében nyújt jogsegélyt.

(2) A viszonyosság fennállásáról az igazságügyért felelős miniszter ad a bíróságra és más hatóságra kötelező nyilatkozatot.

(3) Viszonyosság hiányában a megkeresés teljesítéséről az igazságügyért felelős miniszter - a külpolitikáért felelős miniszterrel és az ügy tárgya szerint illetékes miniszterrel egyetértésben - határoz.

(4) A jogsegélyt meg kell tagadni, ha a megkeresés teljesítése a magyar közrendbe ütköznék.

(5) Az Európai Unió tagállamai viszonylatában a bizonyítás-felvételre irányuló jogsegélyre a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyítás-felvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködésről szóló 1206/2001/EK tanácsi rendelet irányadó.

(6) Az (5) bekezdésben megjelölt rendelet alapján történő megkeresés teljesítése annak a megyei bíróságnak a székhelyén működő helyi bíróságnak (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróságnak) a hatáskörébe és illetékességébe tartozik, amelynek területén

a) a meghallgatandó személy belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye található, vagy

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

b) a lefolytatandó szemle tárgya található, vagy

c) egyéb esetekben a bizonyítás a legcélszerűbben eszközölhető.

68/A. § (1) Amennyiben a külföldi bíróság vagy más hatóság által kért jogsegély hivatalos irat kézbesítésére irányul, a kézbesítést a címzettnek a megkeresésben megjelölt címe szerint illetékes helyi bíróság (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság) teljesíti.

(2) Amennyiben a kézbesítendő irat nincs ellátva hiteles magyar nyelvű fordítással, az csak akkor kézbesíthető, ha a címzett azt elfogadja. Az ilyen irat címzett általi átvétele nem jelenti annak végleges elfogadását; a címzett az iratot az átvételtől számított tizenöt napon belül a kézbesítés iránti megkeresést teljesítő belföldi bírósághoz visszaviheti vagy postára adhatja azzal, hogy azt mégsem kívánja elfogadni.

(3) Amennyiben a címzett az iratot a (2) bekezdésben meghatározott rendelkezések szerint nem fogadja el, a kézbesítés iránti megkeresést teljesítő belföldi bíróság a megkereső külföldi bíróságot vagy más hatóságot az irat visszaküldése mellett arról tájékoztatja, hogy az irat a magyar jog szerint nem tekinthető kézbesítettnek.

69. § Magyar közjegyző előtt külföldi eljárás céljára peren kívüli esküt vagy fogadalmat lehet tenni; erről a közjegyző tanúsítványt állít ki.

XI. fejezet

Külföldi határozatok elismerése és végrehajtása

70. § (1) Külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak olyan ügyben hozott határozatát, amelyben magyar bíróságnak vagy más hatóságnak kizárólagos joghatósága van, belföldön nem lehet elismerni.

(2) A kizárólagos magyar joghatóság ellenére el kell ismerni a magyar állampolgár házasságát felbontó jogerős külföldi határozatot, ha annak hazai elismerését a magyar állampolgárságú volt házastárs maga kéri, feltéve, hogy a 72. § (2) bekezdésében meghatározott megtagadási okok egyike sem áll fenn.

71. § Külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak olyan ügyben hozott jogerős határozatát, amelyben magyar bíróságnak vagy más hatóságnak a joghatósága kizárt, belföldön el kell ismerni, kivéve, ha ez a 72. § (2) bekezdésének a)-c) pontjába ütközne.

72. § (1) Külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak a 70. és 71. §-ban nem említett ügyekben hozott határozatát el kell ismerni, ha

a) az eljáró külföldi bíróság vagy más hatóság joghatósága a magyar törvényben megállapított joghatósági szabályok valamelyike alapján megalapozott volt;

b) a határozat azon állam joga szerint, amelyben azt meghozták, jogerőre emelkedett;

c) Magyarország és a határozatot hozó bíróság, vagy hatóság állama között viszonyosság áll fenn;

d) a (2) bekezdésben meghatározott megtagadási okok egyike sem áll fenn.

(2) Nem ismerhető el a külföldi határozat, ha

a) annak elismerése a magyar közrendbe ütköznék;

b) az, akinek terhére a határozatot hozták, az eljárásban sem személyesen, sem meghatalmazott képviselője útján nem vett részt, azért mert az idézést és a keresetlevelet vagy az eljárás megindításának alapjául szolgáló egyéb iratot részére lakóhelyén vagy szokásos tartózkodási helyén nem kézbesítették szabályszerűen és olyan időben, hogy a védekezésre módjában állt felkészülni;

c) a határozat olyan eljárás eredményeként került meghozatalra, amely a magyar eljárási jog alapvető elveit súlyosan sértette;

d) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt azonos felek között magyar bíróság vagy más hatóság előtt a perindítás hatályai a külföldi eljárás megindítását megelőzően beállottak (perfüggőség);

e) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog tárgyában magyar bíróság vagy más hatóság azonos felek között korábban jogerős érdemi határozatot hozott.

Click on the blue text parts in order to retrieve information on the EC law background

73. § (1) A 72. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti viszonyosság fennállásáról az igazságügyért felelős miniszter ad a bíróságra és más hatóságra kötelező nyilatkozatot.

(2) A viszonyosság fennállása nem feltétele a hazai elismerésnek

a) személyi állapotot érintő külföldi határozat esetében;

b) külföldi vagyoni jogi határozat esetében, ha az ügyben eljáró külföldi bíróság joghatósága a felek kikötésén alapult, és ez a kikötés megfelel a 62/F-62/G. § rendelkezéseinek.

74. § (1) A külföldi határozat elismerése külön eljárást nem igényel. Az elismerhetőség kérdését jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az a bíróság vagy hatóság vizsgálja, amelynek eljárásában ez felmerül.

(2) Az érdekelt külön eljárásban is kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy a külföldi határozat belföldön elismerhető. Az ilyen kérelem tárgyában a bíróság nemperes eljárásban határoz. Az eljárásra

a) az ellenérdekű fél belföldi lakóhelye (székhelye) vagy szokásos tartózkodási helye szerinti megyei bíróság székhelyén működő helyi bíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), külföldi választottbírói határozat esetén megyei bíróság (Budapesten a Fővárosi Bíróság),

b) ennek hiányában a kérelmező belföldi lakóhelye (székhelye) vagy szokásos tartózkodási helye szerinti megyei bíróság székhelyén működő helyi bíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), külföldi választottbírói határozat esetén megyei bíróság (Budapesten a Fővárosi Bíróság),

c) ha pedig a kérelmezőnek nincs belföldön lakóhelye (székhelye) vagy szokásos tartózkodási helye, a Budai Központi Kerületi Bíróság, külföldi választottbírói határozat esetén a Fővárosi Bíróság

rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel. Az eljárásra - ideértve az igénybe vehető jogorvoslatokat is - a bírósági végrehajtásról szóló törvénynek a végrehajtási tanúsítvány kiállítására vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(3) A külföldi határozat érdemi felülvizsgálatának nincs helye. A határozat belföldi elismeréséhez megkívánt feltételek fennállását a 72. § (2) bekezdésének b)-c) pontjaiban meghatározott feltételek kivételével hivatalból kell vizsgálni.

74/A. § Amennyiben a külföldi marasztaló határozat hazai elismeréséhez megkívánt feltételek fennállnak, a határozatot belföldön az erre irányadó jogszabály rendelkezései szerint lehet végrehajtani.

Záró rendelkezések

75. § (1) Ez a törvényerejű rendelet 1979. évi július hó 1. napján lép hatályba.

(2)-(3)

(4)

(5) E törvényerejű rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösség következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) - a Munka Törvénykönyvéről, a munkavédelemről szóló, valamint a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvények vonatkozó rendelkezéseivel együtt - az Európai Parlament és a Tanács a munkavállalók szolgáltatások nyújtása esetén történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelvvel;

b) a törvényerejű rendelet 21/A. §-a az Európai Parlament és a Tanács a pénzügyi biztosítéki megállapodásokról szóló 2002/47/EK irányelvvel.